

Diskusjonsgrunnlag for for Ex fac seminaret høsten 3. seminar

Fra 1995 hadde Marte Kirkerud , som var klar over at det ikke forelå noen mulighet for bedring av sykdommen, flere ganger tatt opp spørsmålet om å avslutte livet, særlig overfor fetteren C, som var hennes nærmeste slektning. Lars Holm ville ikke hjelpe henne med piller til dette formålet. Hun ga fortsatt uttrykk for et dødsønske, og sa hun ville gjøre dette ved å slutte å innta næring.

Ved hjelp av fetteren og venninnen Marie Tastad fikk Marte Kirkerud i mai 1996 kontakt med organisasjonen Landsforeningen Mitt Livstestament. Hun underskrev et livstestament 23 mai 1996.

Peder Ås var på dette tidspunkt styremedlem i Landsforeningen Mitt Livstestament. Foreningens formann satte ham i forbindelse med Marte Kirkerud omkring månedsskiftet mai/juni 1996. Hun hadde gjennom fetteren gitt uttrykk for ønske om å få vite mer om foreningen, og formannen mente at en lege var best egnet til å gi en slik redegjørelse.

Peder Ås var hjemme hos Marte Kirkerud om ettermiddagen 4 juni 1996. Han har beskrevet henne slik at han aldri hadde sett en så nødlidende pasient, som følge av de somatiske plager som er beskrevet foran. Mentalt var hun rolig og likevektig, men klar og bestemt. Hun ville vite hvilke krav hun hadde på å nekte behandling, og ga uttrykk for at hun hadde til hensikt å sulte seg i hjel. Peder Ås beskrev dette for henne som en vanskelig død. Hun spurte da om han ville skrive ut tabletter som hun kunne bruke til å gjøre slutt på livet. Dette avslo han og ga uttrykk for at hun ikke kunne fordøye dem. Hun måtte i tilfelle få en sprøyte.

Peder Ås har gjengitt samtalen mellom dem slik at Marte Kirkerud var klar over at hun ikke hadde lang tid igjen å leve. Hun ønsket å avslutte livet på en verdig måte, og avviste alle argumenter for fortsatt liv. Smertebehandling forutsatte innleggelse i institusjon, noe hun absolutt ikke ville. Morfin ønsket hun ikke, da dette kunne forsterke pusteproblemene. Selv lette han - har han forklart - etter akseptable grunner til å avslå henstillingen om å hjelpe henne til å avslutte livet. Slike grunner fant han ikke. Hun var overbevist om at hun ville dø, og han bestemte seg der og da for å hjelpe henne med dette. Marte Kirkerud armhertighet tilsa dette. Han fortalte henne hva han hadde kommet frem til, og ga også uttrykk for at den

endelige beslutningen måtte utstå en ukes tid. De ble enige om at han skulle komme tilbake en uke senere, og at hun da skulle snakke inn et lydbåndopptak og redegjøre for sin situasjon og sin beslutning. Peder Ås ønsket dette av hensyn til en eventuell etterfølgende rettssak. Han har anslått samtalens varighet til ca en time og ett kvarter.

Etter dette møtet innhentet tiltalte epikriser fra Marte Kirkerud s sykehusopphold, og fikk således bekreftet sykehistorien og hennes innstilling til innleggelser.

Peder Ås og Lars Holm oppsøkte Marte Kirkerud på ny 10 juni 1996. Lars Holm foresto det avtalte opptaket - som er avspilt for retten under ankeforhandlingen - på sin videoopptager.

Peder Ås har forklart at Marte Kirkerud var blitt merkbart dårligere i løpet av den uken som hadde gått. Det var særlig pustevanskelighetene som hadde økt. Ut fra forverringen i tilstanden de siste dagene anslo han gjenværende levetid til få uker. Overfor ham ga hun uttrykk for at hun fortsatt var fast bestemt på å få hjelp til å dø. Det var ingen tvil hos henne om denne beslutningen, og hun ble tydelig lettet da hun forsto at han ville hjelpe henne med dette.

Dødsdagen ble etter dette fastsatt til 13 juni 1996. Denne dagen oppsøkte tiltalte Marte Kirkerud på ny sammen med Lars Holm og hans ektefelle. De medikamenter som er angitt i tiltalen hadde han i mellomtiden kjøpt på Holtet apotek. Hun var nå blitt enda svakere. Hun var blitt febril, og tiltalte antok nå at liggesårene var i ferd med å føre til blodforgiftning. Hun holdt fast ved dødsønsket. På hennes uttrykkelige anmodning satte han morfinsprøyten. Hun gikk etter kort tid i koma, men døde ikke. Etter ca 4 timer satte han ytterligere en sprøyte - denne gangen ketogan - hvorpå hun etter kort tid avgikk ved døden.

Peder Ås skrev selv dødsattesten. I denne ble dødsårsaken oppgitt til multipell sklerose. Peder Ås har forklart at dette skyldtes Marte Kirkerud s ønske om ikke å bli obdusert. Han orienterte deretter riksadvokaten om hva som hadde skjedd.

Spørsmål:

Bør Peder Ås straffes for drap eller bør han frifinnes?

- a) Hvilke rettskilder aktualiserer saken?
- b) Hvilke reelle hensyn aktualiserer saken?
- c) Hvordan vil du vektlegge de ulike hensynene?
- d) Hvordan tror du at denne saken er løst ut fra gjeldende rett?